

MONTMARTRE



KANNIKE



IMRE KÁLMÁN

# MONTMARTREI KANNIKE

operett kolmes vaatuses

Julius Brammeri ja Alfred Grünwaldi libreto  
Sulev Nõmmiku lavavariandis

Laulutekstid Kulno Süvalepa ja Uno Kreeni tõlkes

Esietendus 26. novembril 1983. a.

Lavastaja —  
Eesti NSV teeneline kunstitegelane SULEV NÖMMIK

Muusikaline juht ja dirigent —  
Eesti NSV teeneline kunstitegelane VALLO JÄRVI

Dirigent —  
JURI ALPERTEN

Kunstnik —  
Eesti NSV rahvakunstnik ELDOR RENTER

Koormeistrid —  
Eesti NSV rahvakunstnik UNO JÄRVELA, ANNE DORBEK

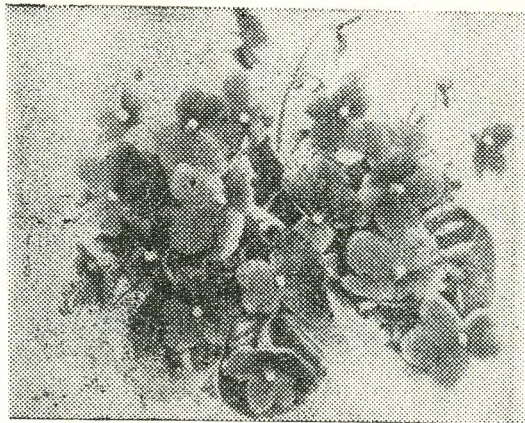
Ballettmeister —  
JURIS KAPRALIS (külalisena)

Kontsertmeistrid —  
ULLA MILLISTFER, JAANUS JUUL

Orkestri kontsertmeister —  
JUHAN SCHÜTS või JAAN LAUR

Balletirepetiitorid —  
SVETLANA BALOJAN, BERTA KRUMM

Etenduse juht —  
VÄINO AREN, ENDEL SIMMERMANN



O s a d e s:

Raoul Delacroix, maalikunstnik — Eesti NSV rahvakunstnik  
IVO KUUSK  
ROSTISLAV GURJEV  
ANTS KOLLO

Henri Murger, kirjanik — Eesti NSV teeneline kunstnik  
VOLDEMAR KUSLAP  
ILLART ORAV

Florimond Hervé, helilooja — ARVO LAID  
HANS MIILBERG

Ninon — Eesti NSV teeneline kunstnik  
HELGI SALLO  
MAREN ÜLEVAIN  
SIRJE PUURA

Kindral Pipo de Frascatti,  
minister — Eesti NSV teeneline kunstnik  
KALJU KARASK  
Eesti NSV teeneline kunstnik  
TIIT TRALLA

Violetta Cavallini,  
hüüdnimega Kannike — NSVL rahvakunstnik  
ANU KAAL  
LIINA SAARI  
EVE TASA

Parigi, vana moosekant — Eesti NSV teeneline kunstnik  
UNO KREEN  
Eesti NSV teeneline kunstnik  
ERVIN KÄRVET

Pisquatschec, kohtupristav — Eesti NSV teeneline kunstnik  
KARL KÄLKUN  
ENDEL SIMMERMANN

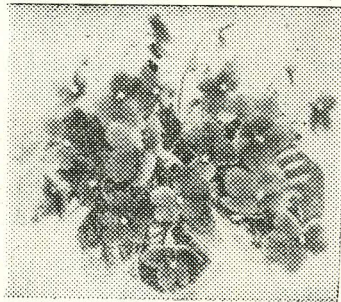
Parun Jakob Rotschild, pankur — TONU KILGAS  
REIN TAIDLA

Vodevilliteatri direktor — Eesti NSV teeneline kunstitegelane  
SULEV NÖMMIK  
VALDO PEETRI  
ENDEL SIMMERMANN

Maurice, inspitsient — VÄINO AREN  
JURIS ZIGURS

Mademoiselle Margot — Eesti NSV teeneline kunstnik  
LIIDIA PANOVA  
ASTA VIHANDI

- Madame Blume antikvariaadist — KATRIN KUMPAN  
LEELO TALVIK
- Armand, vana boheemlane — Eesti NSV teeneline kunstitegelane  
HENNO SEIN  
HEINO RAUDAM
- Ministeeriumi sekretär — EDGAR HÄRMSON  
KALJU KALLAS  
ALARI PÖLDOJA
- Restorani köögipoiss — REIN MIKK  
KALLE KRUISE
- Tütarlapsed tantsutrupist — LII JOE  
AIKI KASE  
VIRVE LOODSALU  
KAI PARMAS  
LYDIA ROOS  
LIINA SAARI

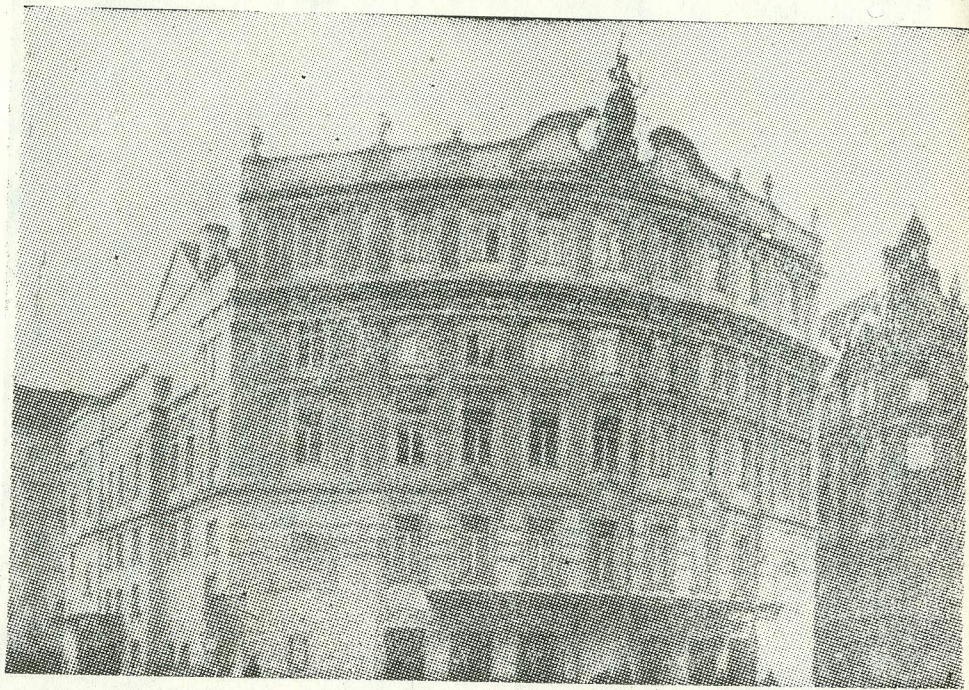


#### Imre Kálmáni operetid «Estonia» teatri laval

Sügismanöövrid	1913	1918	1937	
Mustlaspriimas	1914			
Silva	1921	1935	1944	1948
Hollandlanna	1922	1934		
Bajadeer	1924	1936	1957	
Mariza	1925	1935	1959	
Tsirkusprintsess	1927	1964		
Chicago hertsoginna	1929			
Montmartre'i kannike	1930	1939	1945	
Kuradiratsur	1932	1940		
Keisrinna Josephine	1936			



Imre Kálmán aastal 1932



Johann Straussi Teater Kálmáni eluajal. Selles esietendus «Montmartre'i kannike»

IMRE KÁLMÁN sündis 1882. aastal Ungaris. Ta lapsepõlv jõukas kodus Siófokis möödus peaaegu et operetivärvi õhkkonnas. See Balatoni-äärne linnake kujunes nendel aastatel õitsvaks kuurordiks ilus-laheda jõudeelu ja kõikjal kõlava ajaviitemuusikaga. Isa pankrott tõi kaasa kolimise Budapesti, rohkeid loobumisi ja alandusehäbi, kuid, nagu helilooja hiljem meenutanud\*, olnud see iseseisvumise ja tõsimeelsuse kool. Budapesti gümnaasiumis käies tegi Kálmán sedavõrd kiireid edusamme klaverimängus, et saavutas peaaegu imelapse maine. Üliagarast harjutamisest saadud kätevigastus sundis teda eriala vahetama ja Budapesti muusikaakadeemia kompositsiooniklassi astuma. Kálmáni varasemate helitööde hulgas on kammerlaule, klaveri- ja orkestripalu, sealhulgas sümfoniiline skertso «Saturnalia» ning avamäng «Endre ja Johanna», muusikat draamalavastustele. Kálmán töötas lühemat aega ka muusikakriitikuna ja advokaadiabilisena.

\* autobiograafiline skits noorusaegadest «Võltsimatu tõde». Kirjastus W. Karczag, Viin 1932

Esimese tunnustuse saavutas Kálmán kabareelauludega, kuigi ta «noormehena heast perekonnast» kirjutas neid varjunime all. Suurt tähelepanu äratas helilooja esimene operett, ungariaineline «Sügismanöövrid» (1908). Kuuldused selle menust kandusid opereti-pealinna Viini ja juba järgmise aasta algul toimus sealgi «Sügismanöövrite» esietendus. Edu Viinis tegi Kálmáni nime tuntuks juba kogu Euroopas ja ka Ameerika Ühendriikides. Ehkki mõned teisedki Kálmáni operetid hiljem esietendusid Budapestis, sai heliloojast nüüd veerandsajandiks austerlane ja tema nime hakati kirjutama saksapäraselt Emmerich.

Pärast Austria annekteerimist Saksamaaga oli Kálmán sunnitud asuma Ameerika Ühendriikidesse. Seal filmiti mõned tema varasemad operetid; uudisteostest esietendus 1945. aastal «Marinka». 1949. aastal sõitis Kálmán korraks Euroopasse, kus teda vaimustusega tervitati. Peatselt pöördus ta Ühendriikidesse tagasi, kus kirjutas oma viimase opereti «Arizona-leedi» (1953). Imre Kálmán suri 1953. aastal Pariisis.

Kálmáni 21 operetist kütkestavad varasemad, nagu «Mustlaspriimas» (1912) ja ülipopulaarne «Silva» (1915, originaalpealkirjaga «Tšaardašivürstinna») ungari mustlasmuusika isikupärase kasutamise. Olles usin kirjutama ja vastuvõtlik uutele tantsurütmidele, kirjutas I Maailmasõja üleelanud Kálmán küll endistviisi kaunist, meloodiaküllast, kuid juba internatsionaalsemas maneeris muusikat. Mustlasviiside juurde pöördus ta vahetevahel siiski tagasi, nagu «Marizas» (1924) ja «Kuradiratsuris» (1932). Kálmáni-aegne Viini operett oli veel viimane nurgake muusikateatrimaailmas, kus peategelastena olid eelistatud kõrgest soost isikud. Sellest kõnelevad mitmed Kálmáni operettide pealkirjadki: «Tsirkusprintsess» (1926), «Chicago hertsoginna» (1928), «Keisrinna Josephine» (1936). Ooperi «Boheem» operetlik variant «Montmartre'i kannike» (1930), mis väldib salonge ja buduaare, on üks väheseid erandeid Kálmáni loomingus. Vaatamata tegevustikule ja kirjutamisajale säilib Kálmáni muusika põhilaad ikka tundepehne ja elurõõmsana. Kui see mõnikord ka kurvalt kõlab, siis ometi ilma melanhooliata, mis oli omane ta kuulsale kaasmaalasele, minoorse opereti geniuseks nimetatud Ferenc Leháril. Imre Kálmán leidis, et: «suurtel muusikaloojatel leidub ikka austajaid ja imetlejaid, kuid nende kõrval võib ometi eluruumi olla ka komponistidel, kes on eelkõige teatriinimesed ega põlga kirjutamast kerget, tujuküllast, mõnusat, kenasti rietatud ja hästi kõlavat muusikalist komöödiat, mille klassik on Johann Strauss».

Lavastusala juhataja —  
JAAN MIKKEL

Dekoratsioonide teostust juhendanud —  
ELSA MANDSALU

Kostüümide teostust juhendanud —  
LIIS MÄNNIK

Dekoratsioonid maalinud —  
Eesti NSV teeneline kunstitegelane UNO KÄRBIS

Jumestusala juhataja —  
ILLI-ANN KALE

Valgustus —  
TIIT URVIK

Butafor —  
JOHANNA RANNE

Rekvisiidiala juhataja —  
KARIN LINDMAA

Pealavameister —  
HEINO LILLIPUU



Hind 30 kop.